

HÖGSKRIFTEN

HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING • NUMMER 4 • DECEMBER 2012

Studenter från hela världen

- » Utbyte med Jönköpings kinesiska vänort
- » Att korsa Australien med solens hjälp
- » Studenter hjälper företag att nå utomlands

HÖGSKRIFTEN

HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING är en stiftelsehögskola med rätt att utfärda examina på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Verksamheten präglas av entreprenörsanda, internationalisering och samverkan med näringsliv och samhälle. Utbildning och forskning bedrivs inom fyra fackhögskolor:

- Hälsohögskolan
- Högskolan för lärande och kommunikation
- Internationella Handelshögskolan
- Tekniska Högskolan

Högskoleservice är högskolans serviceorganisation.

HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING har ca 12 000 studenter, ca 800 anställda och omsätter ca 800 mnkr.

HÖGSKRIFTEN är högskolans tidning som vänder sig till högskolans vänner och personal. Högskriften ges ut med fyra nummer per år.

ANSVARIG UTGIVARE:

Informationschef Berit Wall

REDAKTÖR:

Sofie Sääf

NOTISREDAKTÖR:

Lena Halldorf

LAYOUT:

Fru Berg

TRYCK:

Ark-tryckaren

UPPLAGA:

1 500 ex.

OMSLAGSBILD:

Sara Landstedt

ADRESS:

Högskolan i Jönköping

Högskriften, Box 1026, 551 11 Jönköping

E-POST:

hogskriften@hj.se

NÄSTA NUMMER:

Mars 2013

ISSN:

1104-3687

HÖGSKRIFTEN:

www.hj.se/hogskriften

NEWS IN ENGLISH:

www.ju.se

INTERNATIONELLA STUDENTER EN TILLGÅNG FÖR REGIONENS FÖRETAG

I början av november besökte Peter Honeth Högskolan i Jönköping. Peter Honeth är statssekreterare vid Utbildningsdepartementet och utbildningsminister Jan Björklunds närmaste man. Självklart introducerades han för det unika koncept som Högskolan i Jönköping och dess fyra fackhögskolor har att erbjuda. Framförallt fokuserade vi på vår samverkan med näringslivet och på vårt framgångsrika internationaliseringsarbete.

Högskolan i Jönköping har ju en osedvanlig förmåga att attrahera internationella studenter – och de är villiga att betala för att studera just här.

PETER HONETH FICK MÖTA några av dessa fantastiska Jönköpingsambassadörer. Var och en hade en egen berättelse om vad som fört dem hit. Viljan att studera logistik i anslutning till ett logistikcentrum... Önskan att studera ekonomi vid ett internationellt konkurrenskraftigt lärosäte... Tryggheten i att veta vad man får för pengarna, efter rekommendationer från släktingar och vänner som själva studerat i Jönköping. Våra internationella betalstudenter sade sig vara mycket nöjda med sitt val. Men de framförde också en önskan direkt till Peter Honeth. "Ge oss arbetstillstånd i Sverige när vi studerar och under vårt första år efter examen. Låt oss stanna kvar och konkurrera på lika villkor." Peter Honeth ställde sig positiv till detta och lovade att ta med sig frågan hem till departement och regering.

En sådan utveckling skulle betyda mycket för regionen. De internationella studenter som utbildas i Jönköping är en stor tillgång för våra internationella företag. Med marknadsanpassad utbildning, goda språkkunskaper

och förankring i flera kulturer kan de bli en viktig länk mellan företagets globala och lokala verksamheter. Dagens goda samverkan mellan högskolan och näringslivet kan alltså stärkas ytterligare genom våra internationella studenter. Sommarjobb, extrajobb och provanställning efter examen gynnar oss alla. Regionen behöver ett inflöde av kompetent arbetskraft som kompenserar utflödet. Företagen får stärkt internationell konkurrenskraft. Våra studenter främjas av en internationell miljö där högre akademiska studier och yrkesliv går hand i hand. Ju starkare högskola i Jönköping, desto starkare region.

Trevlig läsning samt en god jul och ett gott nytt år önskar jag er alla!

Anita Hansbo

ANITA HANSBO, REKTOR

Innehåll

NUMMER 4 • DECEMBER 2012

4	Studenter från hela världen	12	En ingenjörns känsla för inköp
6	Forskning över Atlanten i barnens tjänst	14	Må bästa robot vinna
8	Utbyte med Jönköpings kinesiska vänort	16	Konkurs – kris eller nystart?
10	Studenter hjälper företag att nå utomlands	17	Att korsa Australien med solens hjälp

Internationella Handelshögskolans eget "draknäste"

I tävlingen JIBS Entrepreneurship Challenge på Internationella Handelshögskolan får studenter sina affärsidéer bedömda av en jury. De bästa idéerna belönas med pengar som kan göra det möjligt att förverkliga idén.

Pengarna kommer från den aktieportfölj som Lennart "Aktiestinsen" Israelsson donerade till JIBS 2010. Nu har en första gallring av idéerna gjorts och tävlingen avgörs i februari.

– Det här är ett bra sätt för JIBS att sätta fokus på innovations- och entreprenörfrågor, och det går också helt i linje med Högskolan i Jönköpings profil, säger jurymedlemmen Gustav Österström, Business Developer på Science Park Jönköping.

FOTO: MARIA NORDSTRÖM

Jury: Tommie Cau, JIBS Alumni Association, Xenia Johansson, JIBS Student Association, Gustav Österström, Science Park, Hanna Ståhl, vice Associate Dean of Education, Nils-Ole Ehrstedt, administrativ chef. Saknas på bilden gör juryns ordförande Johan Roos, vd JIBS.

FOTO: PATRIK SVEDBERG

Professor med i "Dream Team"

Ett forskarråd för stadsutveckling har bildats av organisationen Svenska Stadskärnor. En av de sju medlemmarna är professor Charlotta Mellander, Internationella Handelshögskolan.

Forskarna, som kommer från hela landet, representerar olika inriktningar som till exempel arkitektur, statsvetenskap och kulturgeografi. Tanken är att de ska bidra till ökad forskning, sprida kunskaper vidare till allmänhet och beslutsfattare samt också fungera som en plattform mellan näringslivet och akademien.

EXTRA! Nyligen utsågs Charlotta Mellander till Årets Jönköpingsbo av tidningen Jönköpings-Posten.

Ny programkatalog!

Beställ programkatalog 2013–2014 på www.hj.se/kataloger

POPULÄR FADDERFÖRETAGSDAG PÅ JTH

Ett 50-tal företag och organisationer fanns på plats på Tekniska Högskolan (JTH) under fadderföretagsdagen för att träffa de blivande ingenjörerna. Under dagen fick företagen även information om det nya utbildningskonceptet som JTH inför under nästa år och som innebär ett samarbete som för JTH ännu närmare näringsliv och samarbete.

**HÖGSKOLAN HAR
CIRKA 350 PARTNER-
UNIVERSITET ÖVER
HELA VÄRLDEN.**

Några exempel är:

- QUT, Queensland University of Technology, Australien
- Toronto University, Kanada
- Indian Institute of Management, Ahmedamad, Indien
- Università' Commerciale "Luigi Bocconi", Italien
- University of Stellenbosch, Sydafrika
- Babson College, Boston, USA
- Tec de Monterrey, Mexiko
- Nanyang Technological University, Singapore
- Moscow State University, Ryssland
- Universität Mannheim, Tyskland

» **30 procent av studenterna på Högskolan i Jönköping läser minst en termin i ett annat land, vilket kan jämföras med rikssnittet som är 17 procent. På Internationella Handelshögskolan är siffran cirka 85 procent. (2011)**

FLER INTERNATIONELLA STUDENTER ÄN NÅGONSIN

Studenter från hela världen

Högskolan i Jönköping är en av de bästa i Sverige på internationellt studentutbyte och hit kommer studenter från hela världen. Just nu finns fler internationella studenter än någonsin på campus.

Studenterna är både utbytestudenter från högskolans 350 internationella partneruniversitet som läser en eller flera terminer här, samt så kallade free movers som inte ingår i ett speciellt utbytesprogram och som ofta stannar flera år.

FRÅN ALLA VÄRLSDELAR

Inför terminsstarten i höst anlände 1110 internationella studenter till Högskolan i Jönköping. Av dessa är 738 utbytestudenter och 372 free movers varav 122 är betalande studenter från länder utanför EU/EES.

De flesta av högskolans internationella studenter, 660 stycken eller nästan 60 procent, är europeer. De två europeiska länder med flest studenter på högskolan är Frankrike med 140 studenter och Tyskland med 119 studenter.

Högskolan lockar även studenter från andra världsdelar. Från Asien kommer 242 studenter och från Nordamerika 97. De länder med störst studentgrupper därifrån är Kina med 101 studenter och USA med 36.

50 PROCENTIG ÖKNING

Studenter från länder utanför EU/EES som inte ingår i utbytesprogram ska från och med 1 juli 2011 betala avgift för studier vid svenska universitet och högskolor. När det gäller dessa internationella betalstudenter har antalet nya studenter på Högskolan i Jönköping ökat med över 50 procent sedan förra året. För svenska lärosäten totalt har en ökning skett med i snitt fem procent.

Totalt finns just nu 1 460 internationella studenter på campus. I beräkningarna vid terminsstart omfattas bara de nyanlända internationella studenterna. De internationella studenter som läser ett flerårigt utbildningsprogram får efter ett år i Sverige ett svenskt personnummer och räknas då inte längre i statistiken som internationella studenter. Uppskattningsvis har högskolan cirka 350 internationella studenter med svenskt personnummer.

Siffrorna är framtagna av respektive fackhögskola och sammanställda av Högskoleservice oktober 2012.

EU-länderna	59,5 %
Övriga Europa	3,3 %
Nordamerika	8,7 %
Centralamerika	0,3 %
Sydamerika	1,4 %
Asien	21,8 %
Afrika	1,9 %
Oceanien	3,2 %

FOTO: PATRIK SVEDBERG

Eva Björck-Åkesson

FOTO: MARIA JACOBSSON

Mats Granlund

Forskning över Atlanten i barnens tjänst

Genom ett samarbete mellan amerikanska och europeiska lärosäten, finansierat av EU och USA:s utbildningsdepartement, utvecklar forskargruppen CHILD kunskaperna kring barns hälsa och delaktighet i vardagslivet.

PROJEKTET GEDS (Global Education and Developmental Studies) har pågått sedan 2008 och avslutas 2013. Det går ut på att tre amerikanska universitet och tre europeiska universitet har ett transatlantiskt utbyte av lärare och studenter på master- eller doktorandnivå med inriktning på barns utveckling, lärande och hälsa. Högskolan i Jönköping är ett av de tre europeiska universiteterna och CHILD är värd för utbytena.

GEDS finansieras av EU:s Atlantisprogram och amerikanska utbildningsdepartementet.

– EU har sett att forskning med fokus på barns lärande och hälsa är ett område som behöver utvecklas. En del av intresset bygger på WHO:s nya klassifikation av hälsa ICF-CY, där CHILD är framstående inom sin forskning, säger Eva Björck-Åkesson, professor i specialpedagogik, ansvarig för

GEDS-projektet inom CHILD och vd vid Högskolan för lärande och kommunikation.

De universitet som ingår i GEDS är University of North Carolina at Chapel Hill, University of Colorado i Denver, Vanderbilt University i Nashville, Tennessee, samt Ludwig Maximilians Universität i Munchen, Tyskland och Porto University i Portugal.

FORSKNING I VÄRLDSKLASS

CHILD har genom åren deltagit i flertalet internationella samarbeten.

– Vi är en av de mest citerade forskargrupperna i världen när det gäller ICF-CY, säger Mats Granlund, professor i handikappvetenskap och psykologi samt forskningsansvarig inom CHILD.

Inom CHILD finns just nu 40 forskare som arbetar inom inriktningarna barn och

hälsa, barn och funktionshinder, barn och skola/förskola. Genomgående för alla forskningsprojekt är att de kan kopplas till det internationella halsoklassifikationssystemet ICF-CY och barns delaktighet i vardagslivet.

– Delaktighet är ett tecken på god hälsa. Ta till exempel ett barn som har cancer, vi kan inte avgöra hur barnet mår bara genom att titta på hur svår canceren ar, det är så många andra parametrar som också spelar in, säger Mats Granlund.

RINGAR PÅ VATTNET

Samarbetet inom GEDS har bland annat resulterat i ett stort internationellt nätverk av doktorander som utvecklar forskningen inom området.

– Det vi ser är att de som nu tagit sin doktorsexamen har fortsatt att samarbeta inom nätverket, och skriver till exempel vetenskapliga artiklar tillsammans. Vart transatlantiska samarbete har gett ringar på vattnet och inspirerat den yngre generationen forskare att utveckla sitt eget nätverk, säger Eva Björck-Åkesson.

ETT UTBYTE SOM GER INBLICK

– Att delta i utbytet inom GEDS har varit en fantastisk erfarenhet, både för min forskning och på det personliga planet, säger Margareta Adolfsson, forskare vid Högskolan för lärande och kommunikation och CHILD som var en termin på University of North Carolina at Chapel Hill.

Margareta Adolfssons forskningsområde ar barn med funktionsnedsättning med fokus på delaktighet i vardagsituationer. I hennes doktorsavhandling inom handikappvetenskap 2011 studerade hon användbarheten av ICF-CY inom rehabilitering och identifierade de vanligaste vardagsituationerna för forskolobarn och skolbarn, ur ett vuxenperspektiv. Hon var den första doktoranden att

resa inom GEDS och kan nu några år senare se resultaten av samarbetet.

– Det har gett ett stort kontaktnät i både USA och Europa. Vi forskare granskar varandras arbeten, skriver artiklar tillsammans och utvecklas parallellt i takt med forskningens framsteg. Inom utbytet får doktoranderna förutom studier på universitetet även chans att vara ute i den

praktiska verksamheten på till exempel kliniker:

– Synen på till exempel familjen som den viktigaste utvecklingsmiljön för barn skiljer sig inte mellan våra länder, däremot kan det vara stora skillnader i vilken rätt barn har till stöd och insatser. Det är oerhört värdefullt att få inblick i den praktiska vardagen i olika länder, säger Margareta Adolfsson.

FOTO: CECILIA ALLEGRIND

Margareta Adolfsson

CHILD är en forskningsmiljö med forskare från Högskolan för lärande och kommunikation och Hälsohögskolan. CHILD står för Children, Health, Intervention, Learning and Development, begrepp som alla är nyckelord inom CHILD:s forskning.

ICF-CY är en internationell struktur för att beskriva funktionshinder, funktionstillstånd och hälsa för barn som utvecklats i stöd av internationella konventioner och deklarationer om barns rättigheter.

Sjuksköterskeyrket är ett internationellt yrke, vare sig man arbetar i Sverige eller utomlands möter man dagligen människor från andra länder.

SJUKSKÖTERSKEUTBILDNINGEN PTIANJIN MEDICAL UNIVERSITY

- 800 studenter
- Man läser 5 år grundutbildning samt 3 år masterutbildning (i Sverige gäller 3 år grundutbildning samt 1–2 år masterutbildning).
- I Kina innehåller grundutbildningen inte bara yrkesämnena, de läser även bland annat även engelska, datakunskap och kinesisk historia som obligatoriska ämnen.
- Stor del lärarledd undervisning. Från klockan 8 på morgonen till 17 eller 18 på kvällen sitter studenterna i klassrummet eller föreläsningssalen.
- Efter skoldagen är det vanligt att studenterna, utan ersättning, hjälper till på avdelningen med administrativa uppgifter.
- Alla studenter bor på campus.

Utbyte med Jönköpings kinesiska vänort

13,5 miljoner invånare, tåg som kör 300 km i timmen och ett sjukvårdssystem där hälften av kostnaderna betalas av privata medel. Mycket skiljer kinesiska Tianjin från Jönköping, men på Tianjin Medical University och Hälsohögskolan är synen på sjuksköterska som ett internationellt yrke densamma.

Hamnstaden Tianjin är vänort till Jönköpings kommun och ligger 13 mil utanför Peking i en av de mest expansiva delarna av Kina. Där genomför Hälsohögskolan ett utbyte inom sjuksköterskeutbildningen på grund- och avancerad nivå med Tianjin Medical University. Till att börja med är det lärarutbyte men under nästa år utökas det enligt planerna även till studentutbyte.

– Det finns ett stort intresse från båda håll att skapa ett starkt samarbete mellan våra lärosäten, säger Jan Mårtensson, professor i omvårdnad vid Hälsohögskolan, som tillsammans med Ingalill Gimble Berglund, universitetadjunkt, nyligen spenderade tre veckor vid Tianjin Medical University.

INTERNATIONELL REFLEKTION

– Sjuksköterskeyrket är ett internationellt yrke, vare sig man arbetar i Sverige eller utomlands möter man dagligen människor från andra länder. Därför är Hälsohögskolans samarbeten med utländska universitet oerhört viktiga. Våra studenter har möjlighet att spendera delar av sin utbildning utomlands, vi har utländska lärare på besök som ger en bredd i undervisningen och internationella studenter som bidrar till en mångfald i utbildningen, säger Ingalill Gimble Berglund.

På Tianjin Medical University läser 10 000 studenter varav drygt 800 inom sjuksköterskeutbildningen. Likt Högskolan i Jönköping har de också många internationella studenter, inom läkarlinjen finns 1 800 internationella läkarstudenter.

– Utbytet gäller inte bara gästföreläsare utan vi är en del i deras utbildning. Jag undervisade under tre veckor i vetenskaplig metod, säger Jan Mårtensson.

– Att träffa de kinesiska studenterna var otroligt stimulerande. Jag undervisade i reflektion som redskap, och hade också många intressanta diskussioner med studenterna om hur sjukvårdssystemen ser ut i Kina och i Sverige. Detta är tankar jag tar med mig tillbaka till min undervisning här i Jönköping, säger Ingalill Gimble Berglund.

JÖNKÖPINGS VÄNORT

Tianjin är Jönköpings vänort sedan 1993, men kontakterna var under lång tid bara sporadiska. 2006 började man återuppta kontakterna mellan regionerna. Ett avtal skrevs då mellan Internationella Handelshögskolan och Nankai University i Tianjin och 2009 mellan Hälsohögskolan och Tianjin Medical University. Sedan hösten 2011 har samarbetet mellan Tianjin Medical University och Hälsohögskolan fortsatt med stöd av Linnaeus-Palmeprogrammet.

Högskolan har ett nära samarbete med Jönköpings kommun och landsting och att man kan samarbeta internationellt stärker bådas varumärke mot vänorten.

BESÖK FRÅN KINA

Förhoppningen är att samarbetet ska bli långtgående och ske på många plan, både ett fortsatt lärar- och studentutbyte och inom forskning. Den första doktorand som

disputerade vid Tianjin Medical University, doktor Xiao-Ying Zang, var på Hälsohögskolan tre månader hösten 2010 och Jan Mårtensson var hennes handledare. Nu för man diskussioner hur man kan arbeta vidare på ett samarbete inom forskningen.

I april nästa år kommer vd:n för Tianjin Medical University och ytterligare en lärare till Hälsohögskolan inom ramen för utbytet.

– Att vd:n är en av de som vill komma hit visar hur intresserade de är av ett nära samarbete med Hälsohögskolan, säger Jan Mårtensson.

Även Internationella Handelshögskolan (IJB) är en del i samarbetet mellan Jönköping och Tianjin. Ett samarbetsavtal inom utbildning och forskning finns mellan IJB och Nankai University i Tianjin och just nu arbetar man med ett gemensamt projekt inom logistik tillsammans med svenska Scania som finns i Kina.

Vd Tianjin Medical University Zhao Yue, Jan Mårtensson, Ingalill Gimble Berglund, vice vd Wang Rui.

FOTO: PATRIK SVEDBERG

Helén Anderson

Studenter hjälper företag att nå utomlands

Just nu pågår förberedelserna för nästa omgång av en kurs på Internationella Handelshögskolan (JIBS) där studenter hjälper regionens företag att etablera sig på en internationell marknad. Intresset är stort från både studenter och företag.

STUDENTERNA I KURSEN Advanced International Marketing, Trade and Export Management kommer från många olika delar av världen. De får som arbetsuppgift att ge förslag på hur ett svenskt företag eller organisation kan etablera verksamhet i ett annat land. Kursen har funnits i många år men har successivt vidareutvecklats och för några år sedan inleddes ett samarbete med Exportrådet. Samarbetet har därefter utvecklats ytterligare till att omfatta även Exportkreditnämnden (EKN), Svensk Exportkredit (SEK), Swedfund och Almi.

– Kursens nuvarande upplägg är ett konkret och mycket lyckosamt bestående resultat av det samarbetet, säger kursansvarig Helén Anderson, professor i företagsekonomi vid JIBS.

STORT INTRESSE

Kursens upplägg var ett nytt drag i högskolans ambition att integrera näringslivet direkt i utbildningarna. Inledningsvis fanns en nyfikenhet från företagen som gärna vill samarbeta med JIBS. Men viss tveksamhet fanns också för att gå in i ett så pass omfattande projekt där företagen förväntas dela med sig av både tid och verksamhet.

– Nu när vi har referenser i form av företag som medverkat tidigare uppfattar vi intresset som mycket stort, säger Helén Anderson.

PROFESSIONELLA EKONOMER

För JIBS betyder det nära samarbetet mellan företagen och studenterna såklart mycket.

– Vi utbildar ju professionella ekonomer. Självklart är det av mycket stor betydelse att kunna erbjuda våra studenter – både svenska och utländska – att få arbeta med ett företag i en kurs. Att vi kan sammanföra regionens företag med studenter från hela världen innebär dessutom att vi kan skapa mervärde för både studenter och företag. Det är oerhört stimulerande för oss som lärare och forskare att få vara med om, säger Helén Anderson.

”GENOM STUDENTERNAS KUNNANDE FICK VI EXTRA KRAFT”

Ett av företagen som var med i kursen 2012 är SCAMA AB som arbetar med nödsystem för inbromsning av stridsflygplan. SCAMA har sitt ursprung i Väderstad i Östergötland och arbetar mot all världens flygvapen.

– Genom studenternas kunskande fick vi en extra kraft som fokuserat kunde koncentrera sig på en enda marknad. Arbetet handlar mycket om att försöka identifiera de olika upphandlingsmekanismerna i respektive land och det underlättar om en eller flera av gruppmedlemmarna kommer från det land som undersöks, säger Fredrik Bagge, Director of Operations på SCAMA.

UTMANING FÖR STUDENTERNA

Rasa Strumskyte kommer från Litauen och var en av studenterna i kursen som arbetade med SCAMA.

– Den största utmaningen var att arbeta inom försvarsindustrin vilket gjorde att projektarbetet var helt annorlunda i jämförelse med tidigare fallstudier och projekt vi haft under utbildningen, säger Rasa Strumskyte.

LYCKAT RESULTAT

Studenternas fokus i projektet var att ta fram en marknadsplan som byggde på företagets mål att komma in på den tyska marknaden och bli marknadsledande inom de närmaste åren. Företaget följde arbetet och stämde regelbundet av

Fredrik Bagge

Rasa Strumskyte

FOTO: SCAMA AB

FOTO: PRIVAT

med gruppen. Studenterna hade höga ambitioner att leverera bästa möjliga resultat och Fredrik Bagge är mycket nöjd.

– Studenterna lyckades identifiera upphandlingsprocessen i Tyskland och nu vet vi vilka kanaler vi ska använda för att hitta officiella förfrågningar och hur vi ska agera för att lämna in anbud, säger Fredrik Bagge.

– Genom att arbeta med ett företag och utmaningarna i en specifik bransch fick jag chans att knyta ihop teori och praktik, säger Rasa Strumskyte.

»» **Det är av mycket stor betydelse att kunna erbjuda våra studenter – både svenska och utländska – att få arbeta med ett företag.**

INTERNATIONELL MARKNADSFÖRING PÅ MASTERNIVÅ

Så här går kursen till:

1. En grupp studenter får i uppgift att undersöka hur ett specifikt företag kan etablera verksamhet utomlands.
2. Studenterna undersöker marknaden och gör ett förslag till marknadsplan.
3. Marknadsplanen presenteras för företaget.

FOTO: JTH

Jenny Bäckstrand

FOTO: PRIVAT

Andréas Malmstedt

En ingenjörskänsla för inköp

Tillsammans med sex tillverkningsföretag har Jenny Bäckstrand skapat en metod som ska leda till ett smartare samarbete mellan inköp och produktion, två områden där man traditionellt jobbat helt olika. Om detta handlar Tekniska Högskolans (JTH) första doktorsavhandling.

– Att inköp och produktion arbetat på helt olika sätt har fungerat relativt bra så länge företaget endast sålt standardprodukter. När företag istället börjar sälja kundanpassade produkter behöver även inköparen ta hänsyn till vad kunden efterfrågar.

Jenny Bäckstrand disputerar i dagarna med sin doktorsavhandling inom inköp och produktionslogistik vid JTH.

– Jag har tittat på hur den information som används när en kundpassad produkt ska tillverkas kan underlätta för inköparen. Utifrån det har jag skapat en metod som ska kunna praktiseras ute på företagen.

FÖRETAG I STUDIEN

Kopplat till avhandlingen är forskningsprojektet KOPeration som drivs av Jenny Bäckstrand och Joakim Wikner, professor i logistik vid JTH. I KOPeration har sex företag deltagit: Combitech i Linköping, Ericsson i Borås, Fagerhult i Habo, Husqvarna i Huskvarna, Parker Hannifin i Trollhättan och Siemens i Finspång.

Tillsammans med företagen har Jenny Bäckstrand identifierat behov, möjligheter och problem i relationer med leverantörer och i inköpsituationer. KOP står för ”kundorderpunkten” som visar var i försörjningskedjan en kund knyts till produkten. Projektet har pågått sedan 2009 och stöds av KK-stiftelsen.

METOD SOM GER STÖD

– En trend de senaste åren har varit att företag etablerar starka samarbeten med varandra, men det är inte alltid det mest resurseffektiva. Grunden till hela KOPeration-projektet är att hjälpa företagen att på ett enkelt sätt välja vilken grad av samverkan som är bäst lämpad i en viss situation.

Med den nya metoden kan företaget få stöd i hur relationer kan behöva ändras för att inköpsituationen ska bli bättre.

– Metoden har kontinuerligt utvecklats genom att den har testats hos företagen. I ett kapitel i avhandlingen kan jag därför presentera vilka förbättringar och fördelar företagen har upplevt och uppmätt genom att använda metoden.

PROJEKTET FORTSÄTTER

KOPeration-projektet kommer att pågå ytterligare ett halvår framåt. Avhandlingen är klar och fokus ligger nu på att paketera resultaten så att fler företag kan ta del av metoden så att den kan komma till praktisk användning till större delar av näringslivet, även hos företag som inte var med i projektet.

Sedan januari 2011 har Jenny Bäckstrand arbetat med avhandlingen på distans. Hennes make fick ett jobberbjudande i Vietnam och familjen flyttade dit.

– Jag har långpendlat hem till Sverige en månad per år för att undervisa i ”Inköp och affärslogistik” på JTH och genomföra workshops ihop med KOPeration-företagen. Men vid årsskiftet flyttar vi tillbaka till Sverige för att jag ska kunna ägna mig åt forskningsprojektet på heltid, säger Jenny Bäckstrand.

VAD TYCKER FÖRETAGEN?

Ericsson är ett av företagen som deltagit i forskningsprojektet och som tillverkar kundunika produkter.

– Efter att ha läst projektbeskrivningen för KOPeration kände jag: Äntligen forskare som tittar på hur produktionsstrategi och inköpsstrategi ska utformas tillsammans. Vi ville naturligtvis delta i projektet. För Ericssons del har projektet hjälpt oss få en bättre helhetsbild av en produkt utifrån vad som är standard och unikt material. Denna analys hjälper oss sedan kring var ett ledtidsprojekt bör startas. Mest påtagligt har metoden varit till nytta i ett av våra nyutvecklingsprojekt. Där kan vi nu i ett tidigt skede se konsekvenser för val av leverantör för unikt material, säger Andréas Malmstedt, Manager Supplier Management, Ericsson.

JTH:S FÖRSTA EGNA DOKTORSAVHANDLING

12 december disputerade Jenny Bäckstrand med avhandlingen “A Method for Customer-driven Purchasing – Aligning Supplier interaction and Customer-driven Manufacturing” som är JTH:s första doktorsavhandling.

JTH har sedan 2010 examensrätt på forskarnivå inom området Industriell produktframtagning där forskarutbildningsämnena maskinkonstruktion, material och tillverkningsprocesser samt produktions-system ingår. Industriell produktframtagning innefattar alla de uppgifter och aktiviteter som är nödvändiga för att utveckla lösningar till ett kundbehov samt att realisera dessa.

Henrik Svensson, student JTH, arbetar med roboten som när kursen är slut ska kunna dela ut post.

VAD ÄR INBYGGDA SYSTEM?

Bilar, digitalkameror, TV-apparater, symaskiner, fartkameror, automatiska gräsklippare, hörapparater – alla innehåller de inbyggda system, det vill säga processorer som är helt integrerade med produkten och som programmeras för att ge produkten dess speciella funktioner.

Vid Tekniska Högskolan (JTH) utbildas dataingenjörer som också får nödvändiga kunskaper i elektronik för att kunna programmera inbyggda system.

Må bästa robot vinna

Två grupper med nio ingenjörstudenter i varje grupp. Två företag, Epsilon i Göteborg och Cybercom i Jönköping. Under hösten coachar företagen var sin grupp i att konstruera den bästa roboten, ett samarbete som både studenterna och företagen vinner på.

En fjärdedel av projektiden har gått och det är dags för en av gruppernas första delredovisning för kurs- och programansvariga. Men studenterna har problem, roboten står nämligen stilla. Motorkortet fungerar inte som det ska och därför blir det ingen ordning på styrningen. Kortet måste bytas och koderna göras om, sedan kommer den att rulla igen.

– Vi kommer inte få se den köra i dag. Men vi har jobbat med ett webbgränssnitt

för att även kunna styra den över nätet sedan, och vi håller också på med ultraljudssensor, och allt det funkar bra, berättar studenten Henrik Svensson under redovisningen.

ROBOT MED INBYGGDA SYSTEM

I dag är det grupp Epsilon som redovisar. Båda grupperna består av nio studenter som läser tredje året på Inbyggda system på Tekniska Högskolan (JTH). Målet för

grupperna är att konstruera var sin robot som kan ta sig fram på campus och leverera paket på kommando. Den robot som kan navigera över störst yta vinner. Till sin hjälp har de coacher från Epsilon och Cybercom.

– Det är jättebra att jobba mot ett riktigt företag. Man får bra feedback och får se en del av verkligheten redan under utbildningen, säger Henrik Svensson.

I studenternas robotar
byggs detta datorkort in.

FOTO: NICO KAISER, MÜNCHEN, GERMANY (RASPBERRY PI) VIA WIKIMEDIA COMMONS

VÄRDEFULLT SAMARBETE

Werner Johansson från Epsilon i Göteborg är studentgruppens coach under kursen och de träffas ett par gånger i månaden.

– Det är jättepositivt att få chans att träffa studenterna. Epsilon finns på flera platser i

”Ett samarbete som både studenterna och företagen vinner på.”

Sverige och även Norge och håller nu på att etablera kontor här i Jönköping. Genom att vara med i utbildningen får studenterna upp ögonen för vårt företag och vi kan se vilka som är ”up and coming”. Samtidigt kan jag

visa dem lite om hur det fungerar i arbetslivet, säger Werner Johansson.

EFTERFRÅGAN PÅ INGENJÖRER

Anders Arvidsson, programansvarig för Inbyggda system, har märkt ett ökat intresse från företag att skapa samarbeten med utbildningen och med JTH överlag.

– Vi känner absolut av den brist på ingenjörer som råder i branschen just nu. Företagen har förstått att de kan tjäna på att presentera sig för våra studenter redan innan de tar examen och är intresserade av olika vägar att få kontakt.

– Från blivande studenter är det ett stort intresse för utbildningen Inbyggda system, JTH har fått fler och fler ansökningar för

varje år. Det verkar som att begreppet inbyggda system börjar bli mer känt i takt med att allt fler produkter innehåller datorer, säger Anders Arvidsson.

Vilken av studentgrupperna som vinner robot-tävlingen avgörs när kursen är slut i januari.

FOTO: ANDERS ARVIDSSON

Werner Johansson

FOTO: JTH

Anders Arvidsson

Konkurs – kris eller nystart?

När ett företag misslyckas kan det leda till lärdomar som i sin tur kan bli en språngbräda till framtida framgångar. Men det kan också innebära en kris som det är svårt att återhämta sig från. Anna Jenkins, som just doktorerat i företagsekonomi vid Internationella Handelshögskolan, har undersökt hur företagsledare reagerar på misslyckanden.

Frågan som Anna Jenkins ställer sig i sin avhandling "After Firm Failure: Emotions, learning, and re-entry" är varför vissa som gått igenom en konkurs, eller vars affärsidé har misslyckats, mår dåligt och andra inte.

– Jag har varit i kontakt med företagsledare i både små och stora företag som gått igenom en konkurs. För en del var det första gången någon frågat dem hur de mårde.

SJÄLVKÄNSLAN AVGÖRANDE

Det visade sig att den största faktorn till om man har svårt att gå vidare efter ett misslyckande är hur stor del av självkänslan som varit kopplad till företaget, även om hur mycket pengar man förlorat förstås också spelar in. Det kan till och med vara lättare att klara de ekonomiska kostnaderna för ett misslyckande än de psykologiska.

Anna Jenkins kom också fram till att för att kunna ta lärdom av ett misslyckande är en viktig aspekt att reflektera över vad som

gick fel och varför. En del av den processen är att företagaren reflekterar över hur de egna handlingarna bidrog till misslyckandet, till exempel konkursen. Det både bidrar till att kunna lära från sina misstag och till bättre självkänsla.

– Detta kan öka motivationen att på nytt starta ett eget företag och då använda sig av lärdomarna. Om det är lättare att se att misslyckandet beror på externa faktorer är det också lättare att komma tillbaka, säger Anna Jenkins.

PERSONLIGHET PÅVERKAR

Nu söker hon forskningstjänster i både Sverige och Australien.

– Jag skulle vilja forska vidare om stigmat som följer med en konkurs. Om någon förlorar jobbet så reagerar omgivningen med medkänsla, men en företagare som misslyckas blir snarast misstänkliggjord.

En annan intressant fråga är hur en företagares personlighet påverkar upplevelsen av ett misslyckande.

Anna Jenkins är också involverad i ett projekt tillsammans med Mattias Nordqvist och Karin Hellerstedt på forskningscentret CeFEO för att undersöka hur hela familjen påverkas när ett familjeföretag går i konkurs.

ANNA JENKINS är född i Australien och studerade ekonomi vid Adelaide University. På universitetet träffade hon en svensk kille som var i Australien som utbytesstudent, och hon bestämde sig för att följa med honom till Sverige. När han fick jobb i Jönköping började hon undersöka möjligheterna att doktorera på Internationella Handelshögskolan. Hon gillade staden och högskolans satsning på entreprenörskap.

– Jag har alltid tyckt om att lära mig nya saker, och jag gillar inte när någon säger till mig vad jag ska göra, så att doktorera tänkte jag skulle ge mig flexibilitet och frihet att fokusera på de områden som verkligen intresserar mig.

ATT KORSA AUSTRALIEN MED SOLENS HJÄLP

Hallå där Tanja Lundberg, från Jönköping University Solar Team som består av 17 studenter från Tekniska Högskolan och som blir det första svenska teamet i World Solar Challenge i Australien. Hösten 2013 ska teamets egenbyggda solcellsbil köra 300 mil tvärs över kontinenten.

KNAPPT ETT ÅR KVAR TILL TÄVLINGEN – HUR KÄNNS DET?

– Roligt, det händer nya saker hela tiden och vi märker att vi kommer framåt och närmre vårt mål i Adelaide. Självklart känns tidspressen av och vi har en tight tidsplan. Men detta gör oss bara ännu mer fokuserade på vårt mål, att bygga världens bästa solbil!

VAD ARBETAR NI MED JUST NU?

– Arbetet är organiserat i fyra grupper med olika arbetsområden, med olika fokus. Kaross- och fordonsdynamikgrupperna arbetar för fullt med att fastställa bilens slutliga form och konstruktion. Elektronikgruppen arbetar med systemspänningen för att få solceller, motor och batteri att samverka optimalt. Gruppen för strategi och PR har fullt fokus på marknadsföringen och att bredda vårt kontaktnät. I mars eller april kommer ni att få se den riktiga bilen! Då ska den provköras och optimeras innan den skickas ner till Australien i slutet av juni.

HAR DET GÅTT SOM NI TÄNKT HITTILLS?

– Ingen visste riktigt vad projektet innebar när vi antog utmaningen för ett år sedan, men vi jobbar enligt vår plan och kommer närmre vårt mål varje dag.

VAD LÄR NI ER PÅ PROJEKTET?

– Allt! Vi får tillämpa våra teoretiska kunskaper från utbildningen och vi lär oss även att arbeta i stora grupper och projekt. Projektet utvecklar inte bara världens snabbaste solbil utan också ett optimalt team och 17 av framtidens ingenjörer.

BERÄTTA OM ERT SAMARBETE MED FÖRETAG I REGIONEN!

– Varje samarbete är unikt. Vi får både kunskap, komponenter och finansiellt stöd. Många av våra samarbetspartners arbetar vi nära med hela tiden, vi bollar idéer och för diskussioner kring bilen och projektet.

STÄMMER DET ATT NI SKA BLI TV-SERIE?

– Nästan. Det kommer att finnas en serie webbaserade reportage om spännande framsteg i projektet. Efter tävlingen kommer en dokumentärfilm att sändas nationellt.

WORLD SOLAR CHALLENGE

är en öppen internationell tävling där målet är att konstruera och bygga ett fordon som endast med hjälp av solens energi ska klara av att korsa en hel kontinent. De tävlande ska köra den drygt 300 mil långa sträckan Darwin-Adelaide på kortast möjliga tid.

**Följ teamets arbete på
www.jusolarteam.com**

Friskvårds- anläggningen växer fram

För varje vecka kan man se hur byggandet av högskolans nya friskvårdsanläggning fortskrider. På bilden här intill, som är tagen i början av november syns till vänster Hälsohögskolan och Högskolan för lärande och kommunikation, framför Internationella Handelshögskolan syns den nya gång- och cykelvägen.

Planerad inflyttning blir hösten 2013 då också gång- och cykelvägen blir tillgänglig.

FOTO: LENA HALLDÖRE

Ny bok om företagsfusioner

Helén Anderson, professor i företags-ekonomi vid JIBS är en av redaktörerna för den nyligen utkomna boken "Mergers and Acquisitions – The Critical Role of Stakeholders". Boken visar hur olika interna och externa intressenter kan spela en avgörande roll under en fusion eller en förvärvsprocess.

Mona Ericson, professor i företags-ekonomi vid JIBS, har bidragit med ett kapitel i boken.

FAMILJEFÖRETAGANDE: AFFÄRER OCH KÄNSLOR

Bonniers, Dafgårds, H&M, Indiska, IKEA, Löfbergs Lila, Polarbröd, Spendrups – alla är de familjeföretag, liksom de allra flesta mindre och medelstora företag i svenskt och internationellt näringsliv. Familjeföretag är också den överlägset vanligaste företagsformen i Sverige och världen. Tillsammans svarar de för nästan hälften av det privata näringslivets bidrag till BNP. Nu finns en ny bok om familjeföretagande med författare från CeFEO (Centre for Family Enterprise and Ownership) vid Internationella Handelshögskolan.

Antologin "Familjeföretagande: affärer och känslor" är den första heltäckande boken på svenska i ämnet och skildrar svenska förhållanden samtidigt som den är förankrad i internationell forskning. Boken har möjliggjorts genom medel från Henry och Sylvia Tofts stiftelse.

FOTO: REBECCA OTTOSSON

FOTO: OSKAR KARLSSON

FRAMTIDENS INGENJÖRER

Högskolan i Jönköping fanns på plats på DreamHack, världens största datorfestival som hölls på Elmia i Jönköping 22 – 24 november.

FOTO: KONTRASTFOTO LJUNGBY

JÖNKÖPING VÄXER

Snart kommer Jönköpings kommun att ha passerat 130 000 invånare. Under årets nio första månader har invånarantalet ökat med 857 till 129 162 personer. Anledningen till ökningen är både att det fötts fler barn och att fler har flyttat till kommunen. Välkommen till Jönköping alla nyinflyttade studenter!

FOTO: ISTOCKPHOTO.COM

En skola på vetenskaplig grund

Professor Tomas Kroksmark, HLK, har beviljats 6,5 mkr från Vetenskapsrådet till forskningsprojektet "En skola på vetenskaplig grund – med forskande lärare". Projektet har som syfte att studera vad det innebär att barn- och ungdomsskolan ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet vilket anges som ett krav i skollagen.

– En barn- och ungdomsskola som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, med forskande lärare, är utbildningssystemets viktigaste ödesfråga. En sådan skola kommer i bästa fall leda till att undervisningen sker på vetenskaplig grund och att kvaliteten i elevernas lärande ökar. Genom forskningsbidraget kan vi nu studera hur det går till, säger Tomas Kroksmark i en kommentar.

Studien kommer att genomföras i Jönköpings, Ängelholms, Karlskronas och Nackas kommuner på skolor där man arbetar med kollektiv kompetensutveckling av fritidspedagoger och lärare.

De senaste disputationerna vid Högskolan i Jönköping

Sofi Fristedt
Hälsö högskolan
Disputerade 12 oktober med avhandlingen "Occupational participation through community mobility among older men and women".

Bodil Andersson
Hälsö högskolan
Disputerade 9 november med avhandlingen "Radiographers' Professional Competence. Development of a context-specific instrument".

Zangin Zeebari
Internationella Handelshögskolan
Disputerade 16 november med avhandlingen "On Median and Ridge Estimation of SURE Models".

Anna Jenkins
Internationella Handelshögskolan
Disputerade 23 november med avhandlingen "After Firm Failure: Emotions, learning and re-entry".

Catarina Sjölander
Hälsö högskolan
Disputerade 30 november med avhandlingen "Consequences for family members of being informal caregivers to a person with advanced cancer".

Ahmad Ghazawneh
Internationella Handelshögskolan
Disputerade 6 december med avhandlingen "Towards a Boundary Resources Theory of Digital Platforms".

Elisabeth Berggren
Hälsö högskolan
Disputerade 7 december med avhandlingen "Daily life after Subarachnoid Haemorrhage. Identity construction, patients' and relatives' statements about patients' memory, emotional status and activities of living".

Helena Selander
Hälsö högskolan
Disputerade 7 december med avhandlingen "Driving assessment and driving behaviour".

Jenny Bäckstrand
Jönköpings Tekniska Högskola
Disputerade 12 december med avhandlingen "A Method for Customer-driven Purchasing – Aligning Supplier interaction and Customer-driven Manufacturing".

*God Jul &
Gott Nytt År!*

